

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 21.8.2023

Vyhľadávka Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v oblasti podpory výroby elektriny a niektoré súvisiace podmienky vykonávania regulovaných činností

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie. APZD taktiež súhlasí s navrhovanou účinnosťou vyhlášky, ktorá zabezpečuje včasnú zmenu Pzn_t^i (korekcie na primárne palivá). Súčasne však žiada, aby boli v rámci ďalšieho štádia legislatívneho procesu odstránené aj zostávajúce menšie nedostatky, týkajúce sa najmä predvídateľnosti cenovej regulácie a spôsobu výpočtu jednotlivých hodnôt vstupujúcich do výpočtu korekcie Pzn_t^i na primárne palivá pre roky 2024, 2025, 2026 a 2027. **S návrhom vyhlášky APZD súhlasí, žiada však, aby bol odstránený vyššie uvedený nedostatok, t. j. aby boli v prílohe vyhlášky určené konkrétne hodnoty r_t^i alebo aby boli jasne a transparentne určené pravidlá a podmienky pre stanovenie r_t^i zo strany úradu.** Zabezpečí sa tak transparentná, predvídateľná a trvalo udržateľná cenová regulácia podpory výroby elektriny z OZE.

Bližšie vysvetlenie:

Konkrétne ide o hodnotu tzv. koeficientu r_t^i , ktorý je bližšie špecifikovaný v § 7 ods. 3, písm. a) bod. 14. Hodnota tohto koeficientu má za účel rozložiť náklady na primárne palivo počas rokov 2024 až 2026, pričom suma koeficientov za roky 2024 až 2026 vstupuje aj do výpočtu Pzn_t^i za rok 2027. Sme názoru, že hodnota koeficientu r_t^i pre roky 2024 až 2026 by mala byť uvedená priamo vo vyhláške, napr. ako súčasť prílohy č. 3 k vyhláške. Jasne určená hodnota koeficientov umožní výrobcovi lepšie a zodpovedne plánovať sumu predpokladaných nákladov a predpokladaných tržieb na roky 2024 až 2026 a aj na rok 2027 (keďže premenné z rokov 2024 až 2026 vstupujú do výpočtu Pzn_t^i na rok 2027). Alternatívou k presnému vyčísleniu hodnoty koeficientu r_t^i pre jednotlivé druhy primárneho paliva je stanovenie jasných podmienok a pravidiel, pre určenie koeficientu r_t^i , aby sa dosiahla jeho maximálna predvídateľnosť (napr. že súčet koeficientov r_t^i pre jednotlivé roky bude maximálne a minimálne určitá hodnota, prípadne iné pravidlá, ktoré určujú mantinely a podmienky pre úrad, ako má byť hodnota r_t^i pre jednotlivé druhy primárneho paliva určená.

V prípade, ak hodnota koeficientov r_t^i pre jednotlivé roky a druhy primárneho paliva (i) nebude určená, alebo (ii) nebudú stanovené jasné a transparentné podmienky pre jej určenie, spôsobuje to na strane výrobcov obrovskú neistotu, ktorá ich výrazne limituje pri rozvoji podnikania, investícii do opravy a modernizácie obnoviteľných zdrojov a takmer im znemožňuje zodpovedné plánovanie nákladov a príjmov na rok 2024 až 2027, napríklad aj vo vzťahu k dlhodobým nákupom primárneho paliva.

Koeficient r_t^i je tak významnou premennou vstupujúcou do výpočtu Pzn_t^i , že bez jasných hodnôt alebo pravidiel, je skutočná výška Pzn_t^i na predmetné roky absolútne nejasná a otázná a výrobcovia sú odkázaní na správnu úvahu úradu, ktorá je zatiaľ nastavená bez akýchkoľvek limitov a podmienok.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

Rozpory u pripomienok APZD sú odstránené. APZD uplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní 7 zásadných pripomienok. Z toho boli 3 pripomienky akceptované, 1 čiastočne akceptovaná a 3 neakceptované.

- Akceptované boli pripomienky APZD, ktoré žiadali:
 - vypustenie § 7 ods. 11,
 - vypustenie textu „Korekcia Pzn_t^i sa vynásobí koeficientom $f_t^{i,j}$, ktorý sa určí podľa odseku 11“ v § 7 odseku 1 písm. b),
 - vypustenie textu „korekcia Pzn_t^i sa vynásobí koeficientom $f_t^{i,j}$, ktorý sa určí podľa odseku 11“ v § 7 ods. 2 písm. b),
 - Tieto pripomienky poukazovali na skutočnosť, že z ustanovenia § 6 ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. vyplýva, že zákon explicitne určuje druh a povahu ekonomických parametrov vstupujúcich do výpočtu korekcie, a to ekonomicky oprávnené náklady na obstaranie vstupných surovín na výrobu elektriny a náklady na obstaranie emisných kvót. Citované ustanovenie nedáva ÚRSO zmocnenie uplatniť vyhláškou do výpočtu korekcie žiadne iné parametre, predovšetkým nie príjmy z predaja vyrobenej elektriny, bez ohľadu na to, či ide o príjmy minulé alebo budúce. Návrh vyhlášky navyše predpokladal, že výška takýchto príjmov v období roka t-2 nevstupuje priamo do výpočtu korekcie, ale prostredníctvom koeficientu $f_{t,i,j}$ ovplyvňuje uplatniteľnosť korekcie Pzn rozdielne u jednotlivých regulovaných subjektov. Zároveň sme poukázali na to, že ÚRSO by malo korekciu určovať nediskriminačne podľa typu technológie použitej na výrobu elektriny (typu paliva) a v rovnakej výške pre všetkých výrobcov používajúcich rovnakú technológiu výroby elektriny.
- ÚRSO čiastočne akceptovalo pripomienku APZD prijať preklenovacie ustanovenie, ktoré spravodlivým a nediskriminačným spôsobom pretransformuje doposiaľ uplatňovanú metodiku platnú pre predchádzajúce regulačné obdobia takým spôsobom, že budú náležité zohľadnené zásadne zmenené okolnosti, z ktorých sa v minulosti pri tvorbe vyhlášky a metodiky vychádzalo. Úrad do vyhlášky pridalo všeobecné ustanovenie na zohľadnenie ukazovateľa využiteľnosti paliva, pri výpočte korekcie biomasy a bioplynu. V metodike zoberie do úvahy korekčný faktor využiteľnosti paliva. Úrad zapracoval rozšírenie ustanovenia § 7 vyhlášky aj o zohľadnenie vývoja korekcií palív od roku uvedenia zariadenia do prevádzky.
- Tak ako je uvedené v bode 1., navrhujeme určenie konkrétnych hodnôt r_t^i v prílohe vyhlášky alebo určenie jasných pravidiel a podmienok pre stanovenie.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Primárnym cieľom materiálu je **ustanoviť cenovú reguláciu v oblasti podpory výroby elektriny a niektoré súvisiace podmienky vykonávania regulovaných činností so zohľadnením cieľov a priorít, ktoré určila regulačná politika na 6. regulačné obdobie.**

Vyhláškou sa ustanovuje:

- rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla,
- postup a podmienky uplatňovania ceny,
- podrobnosti o návrhu ceny a spôsobe jeho predkladania na celé regulačné obdobie,
- spôsob výpočtu korekcie na vstupné suroviny, ako aj korekcie na náklady súvisiace s nákupom emisných povoleniek.
- prolongáciu podpory výroby elektriny,
- upresňuje reguláciu prevádzkových nákladov a výpočet odchýlky výkupcu elektriny pri výkone regulovanej činnosti, ktorou je výkup elektriny,
- ustanovuje spôsob výpočtu korekcie nákladov na rok t-2 na výrobu elektriny z domáceho uhlia vyrobenej vo všeobecnom hospodárskom záujme vrátane nákladov na nákup CO₂.

S návrhom vyhlášky APZD súhlasí, žiada však, aby bol odstránený vyššie uvedený nedostatok, t. j. aby boli v prílohe vyhlášky určené konkrétne hodnoty r_t^i alebo aby boli jasne a transparentne určené pravidlá a podmienky pre stanovenie r_t^i zo strany úradu.

Navrhovaný dátum účinnosti: 1. septembra 2023.